

На здобуття Державної премії України

Комплекс підручників

„Теорія і технологія металургійного виробництва металів і сплавів”,
авторів Чернеги Д.Ф., Богушевського В.С., Готвянського Ю.Я.,
Терещенка В.С., Бойченка Б.М., Харлашина П.С., Гладких В.А.

Металургія сьогодні – це одна з найважливіших і найбільш енергоємних галузей промисловості. Розвивати і вдосконалювати цю галузь можна тільки на базі розвитку науки і підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Останнє ж неможливо виконати без суттєвого підкріплення учбового процесу сучасною навчально-методичною літературою. Особливо актуальним постає це питання у зв'язку з інтеграцією вищої освіти України до загальноєвропейського освітнього простору.

З метою забезпечення більшої відповідності системи підготовки фахівців вимогам ринку праці, сучасного виробництва, досягненням світової та національної науки, техніки та технологій, реалізації власних наукових шкіл та науково-технічних розробок підручники нового покоління обов'язково повинні базуватись на фундаменталізації освіти.

Представлений комплекс підручників „Теорія і технологія металургійного виробництва металів і сплавів” – це перше у вітчизняній науково-педагогічній літературі системне висвітлення усієї гами процесів металургії чорних і кольорових металів і сплавів, що розраховане на нову організацію навчального процесу для підготовки фахівців за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями з напрямів металургія, матеріалознавство та інших машинобудівних напрямів освіти у ВНЗ України.

Комплекс робіт включає 6 підручників, що мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки України:

1. **„Основи металургійного виробництва металів і сплавів”,** автори Д.Ф. Чернега, В.С. Богушевський, Ю.Я. Готвянський, С.Г. Грищенко, В.М. Шифрін, В.Я. Шурхал.

2. **„Фізико-хімічні та металургійні основи виробництва металів”,** автор Ю.Я. Готвянський.

3. **„Безкоксова металургія заліза”,** автори В.П. Ващенко, О.Г. Величко, В.С. Терещенко, В.А. Чеченев.

4. **„Конвертерне виробництво сталі (теорія, технологія, якість сталі, конструкція агрегатів, рециркуляція матеріалів і екологія)”**, автори Б.М. Бойченко, В.Б. Охотський, П.С. Харлашин.

5. **„Проектування і обладнання електросталеплавильних і феросплавних цехів”,** автори В.А.Гладких, М.І.Гасик, А.М.Овчарук, Ю.С.Пройдак.

6. **„Автоматичні системи керування процесами спеціальної електрометалургії”,** автори В.С. Богушевський, Д.Ф. Чернега, Г.Г. Грабовський.

Комплекс робіт об'єднується підручником „Основи металургійного виробництва металів і сплавів”, де значна увага приділена новітнім технологіям – спеціальній і ковшовій металургії, наведено сучасні уявлення про процеси, що забезпечують виробництво якісних і високоякісних металів і сплавів, викладено нагальні екологічні проблеми металургійного виробництва. Цей курс читається студентам металургійних, металознавчих і машинобудівних спеціальностей практично в усіх технічних закладах України від I до IV рівнів акредитації, орієнтуючи їх на пошук нових наукоємних, екологічно чистих технологій.

Із задоволенням хотів би відзначити, що запропонований комплекс підручників також широко використовується у повсякденній праці інженерно-технічними працівниками практично всіх машинобудівних підприємств України.

Вважаю доцільним та своєчасним присвоєння комплексу підручників „Теорія і технологія металургійного виробництва металів і сплавів” Державної премії України за 2010 рік.

*Президент Асоціації ливарників України
доктор технічних наук, професор
О.Й. Шинський*

Дослідження металів, знайдених у древнє-римській провінції Іберія

Більш, ніж півсторіччя тому багато дослідників зосередили свої зусилля на вивченні відносно ранніх індустріальних технологій. Це галузь науки – «археотехнологія» залучила до досліджень науковців різних галузей, в тому числі співробітників Лабораторії археоматеріалознавства Лехай-Університету (Пенсільванія, США). Їх зусиллями досліджено [1] особливості структури і властивості стародавніх виробів із заліза і бронзи часів Стародавнього Риму, знайдених в Іберійській Пеніскулі (Ла-Техода, Іспанія). Відомо, що наявність природних ресурсів сировини для виробництва металів зумовило процвітання цивілізації в цій області. В районі ріки Креза при проведенні археологічних розкопок виявлено кілька поселень другого сторіччя нашої ери в яких було налагоджено виробництво сплавів заліза і міді. Цікаво, що утилізоване тепло металургійного виробництва використовувалось також для обігріву інших будівель.

За допомогою методів світлової та електронної мікроскопії, рентгено-структурного аналізу і метода мікротвердості були досліджені залізні цвяхи і бронзові прутки, знайдені при розкопках Ла-Теходи. Дослідження вимагали застосування